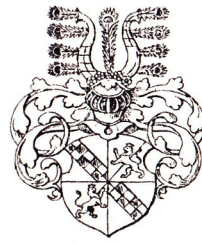

Juel.

Ulfeld.

Rosenkrantz.

Skeel.

Roskilde adelige Jomfruklosters fundats 18. april 1699

Vii Christian Dend femte, af Guds Naade Konge til Danmark og Norge, de Wenders og Gothers, Hertug udi Slesvig, Holsten, Stormarn og Ditmersken, Greve udi Oldenburg og Delmenhorst, Giøre alle Vitterligt, At efftersom hos Os allerunderdanigst er bleven ansøgt og begieret Voris allernaadigste stadfæstelse paa effterskrevne ordning og Stiftelse, lydendis ord effter andet som følger: Vi underskrevne, Jeg Margrete Uldfeld Sal: Hr: General Admiral Hr: Niels Juels til Taasing, og Jeg Berte Skeel Sal: Hr. General Leutenant Hr. Niels Rosenkrantzes til Selsøe, Giører vitterligt, at Vi, til Guds Ære og nødlidende Jomfruers sømmelig underholdning, af Vore egne Middeler haver skenket og foræret Sorte Brødre Kloster beliggende i Roskilde, dets Hovetgaard og Bygning, med tilliggende Jordegods, og alt dets Rettighed, som er toe Hundrede, tredeve og een Tønde, to skepper hart Korn, effter Jordebogens formelding, og deraf indrettet et adelig Jomfru Kloster, effter dend ordning og Stiftelse, som følger.

1.

Ville Vi i allerdybeste underdanighed have Klosterets handthævning til Voris nu Regierende allernaadigste Herre og Konge, og siden til hans Kongel. Majs.: Effterkommere i Regieringen ved dødsfald, som Gud lenge naadelig afvende, allerunderdanigst overleveret.

2.

Vi ville under evig forbandelse og Guds retfærdige hævn og straf overantvorde alle dem, som noget af det, som til Klosteret allerede givet er, eller hereffter af nogen givis, fratager eller fravender.

3.

Skal dette adelige Jomfru Kloster bestaa af en Priorinde og Atten adelige Jomfruer, af saadan Herkomst, som udi den femte Post anmeldes.

4.

Og saasom ieg Margrete Uldfeld Sal: Hr: Niels Juels og ieg Berte Skeel Sal: Hr: Niels Rosenkrantzis haver af egen Middeler stiftet dette Kloster, saa forbeholder Vi Os og Voris Arvinger altid dend rettighed, at have Sex Jomfruer i dette Kloster, uden at lade dem indskrive, dog skal der givis med hver Jomfru, som effter den første indsettelse indsettis af Os eller Voris Arvinger treHundrede Rixdaler, og det saa offte, som forandring skeer.

5.

Jomfruerne, som maa indtagis i dette Kloster, ere disse, hvis Fader enten er eller haver været Geheime Raad, eller Generals Personer i Kongens tjeneste, Riddere af Kongens begge ordener, i dend Grevelig eller Friherlig stand af Kongen ophøyet, betient nogen af Ober Skarsierne, Konferens- eller Virkelig Estats Raads Skarsier, eller været Admiral, Oberster af Garderne eller Attolleriet Stifftbefalingsmænd, Kron Printzens Marskalk, Printzernis Hofmestere eller General Krigs Kommissarier, eller ere af dansk Adel, eller af Kongerne med Adelsbreve benaadet, alle forskrevne deris egne ægte Døttre maa komme i dette Kloster naar de er oplært i dend Lutherske Religion, og der udi forbliver, og der givis med en hver toe Tusinde Rixdaler i Kroner, som altid bliver ved Klosteret.

6.

Naar nogen af forbenefnte Personer vil have Jomfruer i dette Kloster, skal dend angive sig hos Klosterets Patroner, og til dem levere toe tusinde Rixdaler i Kroner, tillige med et aars Rente, hvor da Jomfruen strax kand komme i Klosteret, mens betalís ej et aars Rente, tages Jomfruen ej i Klosteret førend et Aar effter at forbenefnte to tusinde Rixdaler i Kroner til Klosterets Patroner er betalt, og skal de, som i den femte Artikul indført er og saaledis betaler, i dette Kloster annammes[, til tallet af Atten Jomfruer, men siden tages ej mod fleere, førend platz ledig bliver.

7.

Naar dend Jomfru, som saaledis i nest foregaaende post sagt er, i Klosteret er indkommen, ved døden, ægteskab eller i andre maader afgaar, haver de, der haver givet de to tusinde Rixdaler til Klosteret med Jomfruen, Ret til, for dem eller deris Arvinger, endnu anden gang at sætte en Jomfru i dend forigis sted, dog at der givis med dend anden Jomfru til Klosteret trehundrede Rixdaler, siden bliver indsat den Jomfru, som ældst effter indskrivningen er berettiget.

8.

Hvem, som vil lade indskrive Jomfruen til at komme i Klosteret, skal give til Klosteret imod indskrivningen for en Jomfru tre hundrede Rixdaler, og hvis de paa engang vil lade indskrive toe Jomfruer betaler dend for hver to hundrede og halftresindstyve Rixdaler, og om de vil lade indskrive tre Jomfruer, betaler for hver to hundrede Rixdaler, og naar indskrivnings Pengene for en hver til dend Summa er opvoxen, at de kand bære tre tusinde Rixdaler enkelt rente at regne, saa indtages Jomfruerne en effter anden i Klosteret, ligesom de ere indskrevne til.

9.

Skal der være en Priorinde i Klosteret, som skal være over alle Jomfruerne, og idelig have tilsyn at Jomfruerne Gudelig, reenlig og dem self gavnlig fremdrager deris levnet, og icke tilstæde at de nogen tid er ledig, men holde dem til at læse, skrive, eller gjøre andet sømmeligt arbeide; hun skal forestaa Huusholdingen med god tilsyn oprigteligen, at intet fravendis eller bortkommer af hvis til Klosterets underholding hende leveris, hun skal holde bog paa ald dend indtegt hun annammer, og derimod rigtig anskrive dets udgift; hvad Priorinden ordinerer eller forandrer med bygning eller Huusvæsen skal skee med Klosterets Patroners tilladelse, og med de fire ældste Jomfruers videnskab og samtycke, bemelte fire Jomfruer skal og være overværendis naar Regnskaberne forhøris, og dennem tillige med Priorinden underskrive; Priorinden nyder aarlig, foruden Kost og Kammer, firesindstyve Rixdaler.

10.

Naar Priorinden afgaar, da vælger Patronerne over Klosteret og de fire ældste Jomfruer en adelig Frue, som er Enke, af god Familie, der er færdig i Pennen, og vant til at staa Huusholding for; kand de finde dem ligesaa vel fornøyet med en af de fire ældste Jomfruer, kand Patronerne og Jomfruerne tage en af De fire ældste Jomfruer til Priorinde, som de det gavnligst befinder, og det ved de fleeste Stemmer af forbemelte Personer.

11.

Ingen Jomfru, som er berygtet, maa indtagis idette Kloster, og skal hver Jomfru, som kommer i dette Kloster; have med sig sin Seng og Sengeklæder, saa og stole og bord, og nyder da fri Kost og fyrgetyve Rixdaler til Klæder aarlig.

12.

Alle Jomfruerne spiser i en Stue med Priorinden, og faar til hver Maaltid tre Rætter Mad, to Jomfruer skal være i et Kammer og have en Seng tilsammen, og betienis af en Pige, og haver begge Jomfruerne lige deel i Pigens arbeide, og nyder en hver Jomfru til sin nytte det hun arbeider.

13.

Jomfruerne maa ej gaa daglig i andet end i Uldet Tøy eller ostindisk bast, med mindre deris Hellig og Søndags Klædninger er saa forslidt, at de tiener ei til dend brug; de maa ingen Kniplinger gaa med, uden det de self og deris Piger arbeider; Silke Klædninger maa de gaa med foruden Sølf og Guld, dog tilladis dem en bremme saa bred som tre Fingre, af Sølf eller Guld, og maa de opslide hvis Klæder de fører ind i Klosteret med sig, naar de indtagis.

14.

Der maa ingen Jomfru komme iKlosteret under tolf aar, med mindre hun har de middeler over de toe tusinde Rixdaler, som er givet til Klosteret med hende, at hun kand oplæres for i hendis Christendom og anden nyttig Lærdom

15.

Hvis nogen Jomfru i Klosteret ved Guds forsyn og med hendis Venners samtycke, gaf sig i ægteskab med en Person af hendis stand, da tilladis det, men dersom nogen Jomfru sig anderledis giffter, skal hun miste alt det hun har i Klosteret.

16.

Naar nogen Jomfru i Klosteret ved døden afgaar, bliver ald hendis med havende Løsøre og dend tiende del af hendis middeler ved Klosteret, og dersom hun vil testamentere meere dertil, staa det hende frit for, som i alle maader skal holdis, saa fremt de ere over deris atten Aar, derimod nyder de fri begravelse af Klosteret.

17.

Jomfruerne maa ej være af Klosteret uden Priorindens videnskab og tilladelse, langt mindre Kiøre nogensteds ud i uden Priorindens tilladelse, hvad breve og bud der kommer til Jomfruerne, skal de strax give Priorinden tilkiende.

18.

Jomfruerne, saavelsom deris Piger, skal ingen Prediken i Kirken forsømme, uden Sygdom hindrer dem; de skal og daglig holde Morgen og Afftenbøn tilsammen, paa det sted i Klosteret, som dertil ordineret bliver, og bede for Voris Naadige Konge, Dronningen og det Kongelig arvehuus.

19.

Jomfruernis Rang og Gang imellem dem indbyrdis skal være, efftersom de er kommen ind i Klosteret til.

20.

Dersom nogen Jomfru befindes at være Priorinden opsetzig eller modvillig udi en eller anden maade, skal hun første gang miste det Aar af hendis penge Tyve Rixdaler; anden gang hun vitterlig forseer sig skal hun miste tredeve Rixdaler; tredie gang hun traadtzig og Gienstridig beteer sig, forviises hun af Klosteret, og en anden Jomfru indsettis i hendis sted af dem, som gaf de to tusinde Rixdaler til Klosteret med hende, saa fremt hun er dend første Jomfru, som er indsat for de penge, og ellers settis en Jomfru i Klosteret effter ældste indskrivning, og naar slig forseelse skeer, skal det hver gang angives for Klosterets Patroner, hvilke skal kiende og dømme det som Ret er.

21.

Hvis nogen Jomfru i Klosteret imod forhaabning skulle findis i løsagtighed, da straffis hun i høyeste maader og uden ald Naade indsettis i Spindehuset, der at forblive hendis livstid, og alle hendis midler at være forfalden til Klosteret.

22.

Tienerne og Pigerne tager Priorinden an, og afskaffer effter deris forhold, som hun finder got at være.

23.

Skulle der findis nogen, som vil have deris Venner i Klosteret, der ej er fød af forskrevne stand, dog af fornemme Folk, som er af et got rykte, og Klosterets Patroner det for got finder, og de vil give fire tusinde Rixdaler til Klosteret, og kand blive adlet af Voris Nandige Konge, maa de og i dette Kloster, naar platz er, indkomme.

24.

Naar nogen af dem, som effter dend femte Artikul maa komme i Klosteret, vil ved indskrivelsen, foruden de ordinære indskrivningspenge give et hundred Rixdaler til Klosteret, saa skal de være berettiget for dem eller deris arvinger at sætte en Jomfru i Klosteret, foruden videre penge derfor at betale, effter at et hundred Jomfruer er afgangen, hvilket regnis fra dend første Jomfru som er afgaaen, effter at bemelte et hundred Rixdaler er betalt, dog skal de Jomfruer, som er indgIVEN med to tusinde Rixdaler til Klosteret, og de ved Indskrivelsens penge kand bære dend udi dend Ottende Artikul ommeldte Sum Penge udi deris fremgang i Klosteret, ej derved hindres eller præjudiseris og skal de, som pengene giver, bekomme Patronernis Bref, at saa mange Penge er betalt, og paa hvad Ret de derfor i sin tid haver at vente, hvilke Breve skal til bogs føres, paa det aldtid effterretning kand have, hvorledis en hver til Klosteret er berettiget.

25.

Om Gud vil formeere Klosterets indkomst, og Klosterets Patroner finder det Got, skal der holdis fleere Jomfruer.

26.

Naar Klosterets indkomster det tillader, og Klosterets Patroner effter giorte overslag for got befinder, at Klosteret Kand tage imod Adels Enker eller Jomfruer til aarlig Kost og ophold derinde, maa det skee for betaling, nemlig om Aaret for et hundred Rixdaler, men de self desforuden betale deris Klæder.

27.

Der skal være en Foged ved Klosteret, som skal være en Mand boendis i Roskilde, eller en anden beqvem Karl i nærværelsen, hand skal forrette hvad ved Klosterets Jordegods er at bestille, forsvare Tienere og Bønderne til Tinge, i rette tid indkræve Klosterets indkomster og Bøndernis Landgilde, med hvis de tilkommer at give, skaffe rigtig qvittering for Bøndernis Skatter, og aarlig indgive et rigtig Regnskab paa Klosterets indtægt og udgift, hand skal og altid lade Priorinden vide, hvor vit forrettis, og efterkomme hvad hun finder nyttigt og Klosteret til beste, efter hans Instruxis videre indhold; Klosterets Patroner tager ham an, og giver ham aarlig løn efter forening, og nyder hand foruden tiende penge af uvisse indkomster som der falder ved Klosterets Jordegods, saa og en Rigsdaler paa hver skifte der ordineris at holdis, og betaldis hans nødvendige Reisere bekostning efter billighed.

28.

Der skal være en udspiserske, som skal tage vare paa Huusgeraadet, og som med troskab og flittighed gjør hendis tjeneste efter Priorindens befaling, saa skal der være Jomfruernes Piger, samt Brygger- og Melke Piger, Iligemaade Karlfolk, saasom en Tiener der kand skrive, en Urtegaardsmand, en Kutsk, en Portner, Røgter og Tærsker, hvilke alle faar aarlig af Klosterets indkomst efter Patronernes sigelse.

29.

Alle Betienterne, Karle og Piger, skal spises ved et bord, og faar til hver Maaltid saavel Middag Aften, toe Retter Mad, og til Frokost faar Karl folkene Sild og Brød og Pigerne Øl og Brød.

30.

Hvad Klagemaal der kand foraarsages, enten Priorinden Klager over Jomfruene eller Betienterne, eller de over Priorinden, skal angivis for de tvende Patroner, som staa Klosterets Midler for, hvilke der i skal kiende og skicke det som Ret er.

31.

Skal Jeg Margrete Uldfeld Sal: Hr: General Admiral Hr: Niels Juels, og jeg Berte Skeel Sal: Hr: General Leutenant Hr: Niels Rosenkrantzis, Vi begge allene, saa lenge Vi lever, og Gud giver Os førlighed, være Klosterets Patroner, og staa dets Middeler for, og naar Vi ved døden er afgaaen, skal vore Slægter være Patroner, og staa Klosterets Midler for paa efterfølgende maade, efter fru Margrete Uldfeld hendis Børn i hendis sted, saa lenge de lever og efter dem dend Juel, som er nærmest beslægtet til Sal: General Admiral Hr: Niels Juel og ældst i deris sted, saa lenge der er Jueler til, af det slags paa Mandesiden og naar Julerne ere uddøde paa Mandesiden, skal de Mænd, som haver Jueler paa Qvindesiden, tiltræde ligesom Qvinden ældst er: Iligemaade efter Fru Berte Skeel Sal: General Leutenant Hr: Niels Rosenkrantzis, skal hendis nærmeste Slægt, som ældst er, saa lenge der er Skeeler til paa Mandssiden, være i hendis sted, og naar de er uddøde paa Mandssiden, skal de Mænd, som har Skeeler paa Qvindesiden, tiltræde, ligesom Qvinden ældst er, og maa ingen af disse tvende Klosterets Patroner, som nu er eller efter kommer, og som har dets middeler at forestaa, udrette noget Klosteret angaaende, uden den andens videnskab og samtycke: Naar alle forebemeldte Jueler og Skeeler er uddød skal Stifftamtmanden i Sieland tillige med Amtmanden over Kiøbenhafns Amt, saa frem de er vederheftig, være Patroner og have dette adelige Jomfru Klosters midler i hænder at forestaa, skulle nogen af dem, som skal staa Klosterets midler for, enten være forgieldet, eller ei vel stod deris egne midler for, eller ei oprigteligen ville, eller med forstand kunde forestaa Klosterets midler, dend setter Stifftamtmanden i Sieland derfra, og en af samme Familie, som Klosteret sicker og vel kand forestaa, settis dertil igien, saa at en hver

som faar dette Klosters Middeler i hænder, mager det saaledis, som de vil have løn af Gud og ære og tak af Menniskene.

32.

Klosterets penge, som skal sættis paa Rente, skal de tvende, som haver Klosterets midler at forestaa, udsætte paa visse stæder, saa at deraf kand havis fem pro Sento aarlig, kand de ej faa pengene udsat for fem pro Sento, da tilladis pengene at udsettis for 4 pro Sento, eller dygtig Jordegods derfor at kiøbis, om de icke imod fornøvelig pant kand indsettis.

33.

Bygningen og Jordegodset haver Klosterets Patroner god indseende med, saa at det vel vedlige holdis, saa udretter de og i andre maader Klosteret til beste, alt det som dem muligt er.

34.

Skulle Klosterets indkomster, ved Guds Velsignelse og Christelige Hierters godhed, saaledis formeris, at det, foruden Priorindens og Jomfruernis med Klosterets Betienters sømmelig underholdning, kand taalís, da skal halffparten af indskrivningspengene komme til forbedring for Priorinden og Jomfruene i Klosteret, og nyder Priorinden altid dobbelt imod en Jomfru, og halfdelen slaais til Kapitalen, at tid effter anden fleere Jomfruer der i Klosteret kand underholdis, og da falder det dem til, som først i Klosteret til forventning er indskreven.

35.

Skal aarlig skrivis i en bog hvadKlosterets Midler bestaar udi, og hos hvem de er udsat, og skal Priorinden have samme Bog i bevaring, hvilken af Klosterets Patroner aarlig skal underskrivis, og de dend saa hver aar til Stifftamptmanden i Sielland fremvise.

36.

Begieris Stifftamptmanden i Sielland maa være dette Jomfru Klosters forsvar, at det maa handthævis ved Ret og billighed. Kiøbenhafn den 19 Marti Aar 1699. Sal. Hr. Niels Juels Enke Margrete Uldfeld, Sal. Hr. Niels Rosenkrantzis Enke Berte Skeel; Da ville vi forskrevne ordning og Stiftelse udi alle dends ord og indhold, efftersom dend heroven indført findis, allernaadigst have stadfæstet, saa og hermed stadfæster. Forbydendes alle og en hver herimod, efftersom forskrevet staar, at hindre, eller udi nogen maade forfang at giøre, under Vor hyldest og Naade. Givet paa Vort Slot Kiøbenhafn den Attende Aprilis, Aar Et Tusind, Sex Hundrede, Halffemtesindstve og Ni.

Under Vor Kongelig Haand og Signet.

Christian.

M. Moth.